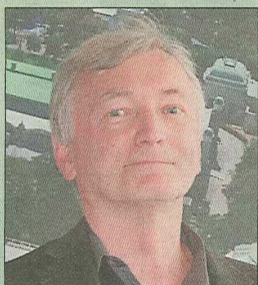

■ Rozhovor s

Milanem Berkou, ředitelem kontrolní organizace ekologického zemědělství KEZ o. p. s.

Stává se často, že musíte při svých kontrolách přistoupit k odebrání certifikátu ekologického zemědělství?

Pokud jde o odebrání certifikátu, jde spíše o biopotravinu. Jejich výrobce například nemůže mít certifikovanou určitou šarží, protože se tam objeví látky, které do biopotravin nepatří. Pokud jde o biozemědělce, můžeme mu odeprít vystavit certifikát. Jestliže při namátkových kontrolách zjistíme něco nedovoleného, máme právo mu odebrat certifikát. Jeho povinností ze zákona je certifikát vrátit. Své produkty tak dále nemůže označovat jako bio.

Jakou zjišťujete chybovost?

Přibližně do jednoho procenta. Naše kontrolní organizace je totiž přísnější už zpočátku a své klienty si vybírá. Mezi nimi má tak farmáře, kteří jsou ochotni se přizpůsobit, podřídit se daným pravidlům a plnit je. V ekologickém zemědělství nevidí jen byznys a dotace. Je třeba říct, že velká část z nich to již pochopila a ti, kteří jsou v systému ekologického zemědělství jen kvůli dotacím, postupně odcházejí.

Evidujete zájem nových zemědělců a potravinářů?

Ano. Máme dost nových zájemců, a to i nyní, když se podpora pro nové ekologické zemědělce pozastavila. Nejsou to desetiprocentní nárůsty, například během minulého týdne se nám přihlásili tři noví zemědělci. Mnohým jde o to, mít co nejdříve za sebou přechodné období bez ohledu na to, jestli jsou dotace nebo ne.

Kde vidíte rezervy v oblasti ekologického zemědělství a u výrobců biopotravin?

To je těžké říct, protože každý má jiné podmínky, co se týká ve-

likosti farem, vybavenosti farem a podobně. Ideální jsou rodinné farmy. Co si udělají, je pouze na nich, nemohou se vymlouvat na nekvalitní zaměstnance nebo na jejich nedostatky. U velkých firem je to hodně o majitelích a jejich zaměstnancích. Vzhledem k tomu, že v této oblasti pracuji od roku 2001, mohu říct, že se situace výrazně zlepšila. Po vstupu do EU také stoupl příliv peněz pro zemědělce. Devadesát pět procent farmářů dotace znovu vrací do zemědělství, farem, nakupuje stroje a tak dále. Má to kvalitativně stoupající tendenci. Nelíbí se mi ale body navíc například u mladých začínajících zemědělců, protože tento systém je nemotivuje zabývat se více než pět let ekologickým zemědělstvím. Domnívám se, že tyto lidé budou po uplynutí pěti let opět hojně vystupovat z režimu ekologického zemědělství. Očekávám, že to dopadne podobně jako v agroturistice. Vznikly penziony, které se zaštiťovaly agroturistikou, a za pět let to byl rodinný domek se státní podporou.

U výrobců biopotravin je to trochu jinak. Záleží na tom, jestli tato produkce představuje jedno procento jeho výroby nebo deset a více procent. Pokud jde o větší procento, už je to pro ně zajímavý produkt a chtějí se zabývat touto oblastí. Ti, kteří mají tržby asi jedno procento, váhají, jestli se jim vyplatí pokračovat s touto produkcí. Výrobci potravin i farmáři často neumí své produkty prodávat, neudělají si žádný průzkum. Na farmách na rozdíl od zpracovatelů mají výhodu, že zákazník, který je spokojený, to řekne dalším a zájemci si určitého farmáře najdou sami.

Jak vidíte rozvoj této oblasti?

Tento segment si našel místo na trhu a teď je nutné pracovat s cenou, osvětou tohoto systému především ve vztahu k důvěryhodnosti ekologického zemědělství. Jsou zhruba tři skupiny lidí, kteří kupují biopotravinu, a to matky s malými dětmi, nemocní lidé a rodiče s nemocnými dětmi a ti, kteří tomuto systému věří. Nám jde přitom hlavně o to, aby se rozšiřovala ta třetí skupina – lidé, co biopotravinu a další bioprodukci přijímají jako životní styl.

Zuzana Fialová